

Stor liten

av Camilla Myhre og Caroline Wahlström Nesse

Dansekunstnerne Caroline Wahlström Nesse og Camilla Myhre på Rom for Dans i Oslo har lenge arbeidet med å inkludere barn og unge i scenekunst. I tillegg driver de dansekunstutdanningen Skolen for Samtidsdans på samme sted.

Høsten 2010 gjennomførte de et kunstnerisk utviklingsarbeid der de medvirkende var 20 barn fra Kulturparken Barnehage i Oslo, alle mellom 3-5 år. 20 Studenter fra Skolen for Samtidsdans hadde praksis og fikk møte barna som dansere, på gulvet, på linje med de små. Gjennom 8 x 60 minutter, ble bevegelse, lek, rom og lyd til en 20 minutters forestilling kalt "stor – liten" som ble vist 2 ganger rett etter hverandre på Rom for Dans, for 40 publikummere.

Vi ønsket å gi de minste en opplevelse av kropp og bevegelse i en kunstnerisk forestillingsramme, og se hva et forestillingsuttrykk med så små barn kunne bli. Hva slags rammer trenger de? Hvor mye kan de bestemme? Kan så små barn lage og huske sin egen dans? Samtidig ønsket vi å gi ferske studenter et umiddelbart, lekent møte med barn, som et første skritt mot å forstå barn og unge som medspiller og målgruppe for egne fremtidige kunstprosjekter. Vi ville undersøke hvor langt vi som forestillingskapere kunne gå i å holde strukturene åpne, være i nuet og plukke opp barnas innspill. Rett og slett være i et slags kreativt kaos, og samtidig ha progresjon og finne en felles form der alle kunne uttrykke seg, små som store.

Prosjektet ble bygget rundt åpne, lekbaserte møter, der dansestudentene på forhånd hadde fått fysiske eller romlige oppgaver og innspill. Deres oppgave var å møte barna med dette, men samtidig plukke opp de innspillene barna gav tilbake med kropp, bevegelse og måter å løse rommet. Planen var å etablere 20 duetter, siden antall barn stemte med antall voksne. Men denne planen ble fort kastet, da vi så at så små barn måtte ha større frihet og åpnere oppgaver. Noen av innspillene fra oss voksne fungerte bedre, andre ble forkastet. Etter hvert som vi så hva barna responderte på, lagde vi en enkel struktur der de voksne var med å skape rom og gi tilbud, men samtidig tok sine egne bevegelsesprosjekter på alvor. Og barna kastet seg på, bokstavelig talt.

Forestillingen ble bygget som en "åpen form", en improvisasjon over satte romlige strukturer, med en musikalsk komposisjon som skapte stemning og hjalp barna å huske. Bevegelsesoppgavene innenfor disse rammene ble etter hvert satt, men barnas og de voksnes måte å løse dette, varierte fra gang til gang.

Publikum ble tatt inn som en del av rommet, de ble først plassert tilfeldig rundt i rommet, og skapte mellomrom, hindre og baner. Grensen mellom utøvere og de som så på ble borte, og dermed ble også møtet med et publikum mindre skremmende for de små. Men desto mer utfordrende for de voksne som var vant til å ha en viss distanse til publikum.

De voksne studentene fikk virkelig prøvd ut hva det vil si å improvisere og være til stede. Dersom man ikke lytter seg inn i en slik situasjon, og virkelig møter barnets innspill, vil man ikke bli tatt på alvor av barnet. Man blir rett og slett ikke valgt som dansepartner. Det samme kan man si om et så tett møte med publikum. Studentene hadde alle et veldig utbytte av dette, og fikk ny kompetanse om det å være tilstede, noe en hver dansekunstner kontinuerlig må arbeide med! Samtidig fikk de erfaring med å ta seg selv på alvor i dette møtet, ikke glemme seg selv, mens de passer på den lille. Dersom man skal finne et likestilt uttrykk, et uttrykk der relasjonen står sentralt, må begge interesser få plass.

Barna fikk en første erfaring med å delta i en kunstprosjekt, der de måtte ta ansvar for å delta i helheten og de felles prosjektene som var oppstått og valgt, men hvor det samtidig var rom for helt individuelle løsninger. De ble tatt på alvor, og deres valg med bevegelse var med å forme et verk. Dette er erfaringer som er nyttige å ha med seg. Å lage noe som de voksne kan se på og bli beveget av. Publikum berøres av å se barn som utfolder seg i samhandling med voksne, i trygge rammer. De viser oss livets små øyeblikk og hva som egentlig betyr noe.

Og av og til måtte bare en av de små ta seg en ekstra løpetur i rommet, midt i forestillingen, der vi voksne ikke hadde planlagt det. Og da oppdager vi at barnet rett og slett kjenner nåtiden aller best, de tar ansvar for å bryte de opplagte rammene og skape

liv. Det er deres måte å komponere i øyeblikket. Kanskje vi voksne også skulle lære oss å lytte til rommet på den måten, og ta oss en løpetur rundt kontorpulten av og til!

Prosjektet er også omtalt i en artikkelen "hva kan dans være?" av May Britt jensen, på nettstedet "Kunst i barnehagen", http://www.kunstibarnehagen.no/?page_id=952

Rom for Dans er støttet av Norsk Kulturråd for å skape ny dansekunst for og med barn og unge. Kunstnerne Nesse og Myhres neste verk er kunstprosjektet "KROM – kropp i rom", som skjer i 13 ulike skoler i Oslo, på alle klassetrinn. Nesse / Myhre ønsker med dette å gi innspill til hva dans i skolen kan være. KROM – kropp i rom engasjerer elevene til refleksjon rundt hva kropp kan være og gjøre, samt hvordan et rom kan tas i bruk og endres. Elevenes innspill blir til en forestilling i klasserommet, der elevene selv deltar og til slutt lager hver sin kropp/skulptur av maskeringsteip. Disse skulpturene danner så scenografien i en profesjonell forestillingsproduksjon kalt [Bæ:re] med premiere 19.april i Grünerhallen i Oslo, der noen av Norges fremste scenekunstnere er involvert. Les mer om dette på www.romfordans.no